

- ⁴ Heracleitus, fr. 1.
⁵ Plato, *Apology* 26B.
⁶ Aristotle, *The Art of Rhetoric* 1393b.
⁷ Plato, *Gorgias* 508B-C.
⁸ IDEM, *Euthydemus* 275B.
⁹ IDEM, *Theaetetus* 185C.
¹⁰ Aristotle, *Metaphysics* 1017b.
¹¹ Plato, *Phaedo* 65D.
¹² IDEM, *Merton* 75D.
¹³ Aristotle, *Politics* 1253a.
¹⁴ Plato, *Laws* 659C-D.
¹⁵ Brockett, G.O., *History of the Theatre*, ed. Allyn and Bacon ink., Boston 1982, ch. II.
¹⁶ Aristotle, *Poetics* 1449b.
¹⁷ IDEM, *Metaphysics* 987a.
¹⁸ IDEM, *Physics* 200b.
¹⁹ IDEM, *Parva Naturalia* 465b.
²⁰ IBID.
²¹ Nilsson, M.P., *A History of Greek Religion*, ed. Oxford University Press, New York 1949, eh. III.
²² Aristotle, *Poetics* 1449a.
²³ Plato, *Laws* 687B.
²⁴ See Sophocles, *Oedipus Tyrannus*, v. 873.
²⁵ Aristotle, *Poetics* 1450a.
²⁶ IDEM, *Athenian Constitution* LVI.
²⁷ IDEM, *Poetics* 1449a.
²⁸ Hegel, G.W.F., *Science of Logic* (Engl. Trans. A. V. Miller), ed. Alien and Union Press, London, 1977, §§ 84-89.
²⁹ Freud, S., *Totem and Taboo* (Eng. Trans. J. Strachey), ed. Routledge & Kegan Paul, New York 1950, § 4.
³⁰ Marx, K., Engels, Fr., *The German Ideology*, ed. International Publishers, New York, eh. I.
³¹ Hegel, G.W.F., *The Phenomenology of Mind* (Engl. Trans. J.B. Baillie), ed. Harper & Row's Torchbooks, New York 1967, eh. A.
³² Engels, Fr., *Dialectics of Nature*, in Marx and Engels, Selected Works, ed. Lawrence & Wishart, London 1950, voi. I, pp. 413-414.
³³ Aristotle, *Metaphysics* 1023b.
³⁴ IDEM, *Nicomachean Ethics* 1140a.
³⁵ IDEM, *Poetics* 1449b.
³⁶ See *Excerpta ex Aristotelis libro apud Anonymum*, About Comedy, in cod. Coisliniano 120.
³⁷ Aristotle, *Poetics* 1448b.
³⁸ IDEM, *Metaphysics* 1049b.
³⁹ Plato, *The Republic* 507C.
⁴⁰ Aristotle, *On the Soul* 403a.
⁴¹ G.W.F. Hegel, *Aesthetics: Lectures on Fine Art* (Engl. Trans. T. M. Knox), ed. Oxford University Press, New York, 1975, p. 53.
⁴² Aristotle, *The Art of Rhetoric* 1378a.
⁴³ IDEM, *Metaphysics* 1042a.
⁴⁴ IDEM, *On the Soul* 421a.
⁴⁵ Plato, *Cratylus* 400B.
⁴⁶ About the Platonic meaning of «metempsychosis», see *Phaedo*.
⁴⁷ Plato, *Phaedrus* 245C.
⁴⁸ Graves, R., *The Greek Myths*, ed. Penguin Books, New York 1982, eh. 161, § d.
⁴⁹ Plato, *The Republic* 377A-E.
⁵⁰ Aeschylus, *Agamemnon*, v. 115-121, 205-213, 218-225.
⁵¹ Shakespeare, W., *Hamlet*, act A, scene 5th.
⁵² Freud, S., *Totem and Taboo*.
⁵³ Aristotle, *Poetics* 1448a.

Apostolos Apostolou
 - Atene (Gr)-

TRADURRE - TRADIRE - INTERPRETARE - TRAMANDARE

- A cura di Meta Tabon -

José Maria De Heredia (1842-1905)
FUITE DE CENTAURES

Ils fuient, ivres de meurtre et de rébellion,
 Vers le mont escarpé qui garde leur retraite;
 La peur les précipite, ils sentent la mort prête
 Et flairent dans la nuit une odeur de lion.

Ils franchissent, foulant l'hydre et le stellion,
 Ravins, torrents, halliers, sans que rien les arrête;
 Et déjà, sur le ciel, se dresse au loin la crête
 De l'Ossa, de l'Olympe ou du noir Pélion.

Parfois, l'un des fuyards de la farouche harde
 Se cabre brusquement, se retourne, regarde,
 Et rejoint d'un seul bond le fraternel bétail;

Car il a vu la lune éblouissante et pleine
 Allonger derrière eux, suprême épouvantail,
 La gigantesque horreur de l'ombre Herculéenne.

José Maria De Heredia (1842-1905)
A CENTAUROK FUTÁSA

A vértől részegen tovább rohannak,

José Maria De Heredia (1842-1905)
FUGA DEI CENTAURI

Fuggono ebbri di macello e di ribellione,
 Verso il riparo del ripido monte;
 La paura li scaglia, avvertono la morte
 E fiutano nella notte il fetore del leone.

Battono, pestano l'idra e stellione,
 gole, torrenti, cespì, da nulla fermati;
 E già, sul cielo, si erge lontano la vetta
 Dell'Ossa, dell'Olimpo o del nero Pélione.

A volte, uno del fuggiasco, brado gregge
 Si ferma di colpo, si gira, scruta,
 Poi di un solo salto il fraterno branco lo giunge;

Poiché ha visto nel chiaro della luna
 Ampliarsi dietro l'orrido, estremo,
 Gigante orrore, l'ombra di Ercole.

Traduzione © di Melinda B. Tamás-Tarr

José Maria De Heredia (1842-1905)
A CENTAUROK FUTÁSA

Vérgőzmámorban, lázadón rohannak,

A hegy felé futnak kétségbeejtőn,
Már csöndbe kertel a halál a lejtőn;
Orrfacсарó bűzét érzik a kannak.

Hydrát, gyíkot tipornak, dühtől égve,
Víz és bozót, nincs se vége, se hossza,
Az Olympus, a Pélion s az Ossa
Felnújtja ormát a világos égbe.

Olykor egy centaur a vad csoportbul
El-elmarad, megtorpan, hátrafordul,
Aztán megint ijedt futásnak esnek.

Mivel a hold teljes fényében ölnyi
Nagyságba látták utánuk ömölni
Irtózatos árnyékát Herkulesnek.

Traduzione © di Dezső Kosztolányi (1885 – 1936)

Giosuè Carducci (1835-1907)
CONGEDO

Fior tricolore,
Tramontano le stelle in mezzo al mare
E si spengono i canti entro il mio cuore.

Vittorio Bodini (1914–1970)
FINIBUSTERRAE

Vorrei essere fieno sul finire del giorno
portato alla deriva
fra campi di tabacco e ulivi, su un carro
che arriva in un paese dopo il tramonto
in un'aria di gomma scura.
Angeli pterodattili sorvolano
quello stretto cunicolo in cui il giorno
vacilla: è un'ora
che è peggio solo morire, e sola luce
è accesa in piazza una sala da barba.
Il fanale d'un camion,
scopa d'apocalisse, va scoprendo
crolli di donne in fuga
nel vano delle porte e tornerà
il bianco per un attimo a brillare
della calce, regina arsa e concreta
in questi umili luoghi dove termini, Italia, in poca rissa
d'acque ai piedi d'un faro
È qui che i salentini dopo morti
fanno ritorno
col cappello in testa.

Olga Erdős — Hódmezővásárhely (H)
DOMENICA POMERIGGIO

Un caffè nel cortile
domenica pomeriggio
intanto che flebile
il sole di settembre
come il vecchio cane

A rejteket nyújtó meredek hegyre,
Félelem-űzötten a sötét éjben
Érzik a halált s a bűzét a kannak.

Hidrát és gyíkot taposnak-tipornak,
Szakadék, víz, bozót, gátat nem szabnak,
Máris az égbe mered a távolba'
Az Ossa, Olympus, Pelion orma.

Olykor a menekülő, vad csordából
Egy meg-megtorpan, hátrafordul, kémlel.
Majd beéri azt csak egy szökkenéssel;

Mivel a telihold teljes fényében
Látta utánuk omolni széltében
Iszonyatos árnyékát Herkulesnek.

Traduzione © di Melinda B. Tamás-Tarr

Giosuè Carducci (1835-1907)
BÚCSÚ

Ó, lila orgona!
A csillagok tengerárba hullanak
És a szívemben a dalok elhalnak.

Traduzione © di Melinda B. Tamás-Tarr

Vittorio Bodini (1914–1970)
FÖLDHATÁRKÓ

Széna szeretnék lenni, melyet esteledve
alkony után, egy faluba
sötét légburokkal jött szekéren
a bagó- s olívamezők közti határba visznek.
Pterodactylus angyalok elröppennek
ama szoros csatorna felett,
ahol tétovázik a nap: ez az az óra,
amikor csak meghalni rosszabb.
Egyetlen villany gyúlt a téren:
a borbély üzletében.
Egy teherautólámpa világvégre villan
feltárva, amint asszonyok menekülőben
összerogynak a kapualjterekben.
A világosság egy pillanatra visszatér
s megcsillan a sziklák falán, égő s valós királyné
ezen alázatos helyen, hol Itália véget ér
az őrtorony lábánál alig moccanó vizen.
Itt az a hely, hol a salentinói emberek
holtuk után visszatérnek,
fejükön fejfedőt viselnek.

Traduzione (2^a versione) di © Melinda B. Tamás-Tarr

Erdős Olga — Hódmezővásárhely (H)
VASÁRNAP DÉLUTÁN

Egy kávé az udvaron
vasárnap délután,
míg a szeptemberi
bágyadt napsugár,
mint vén kutyád

ai piedi ti siede.
Di foglie secche
aspro viene nell'aria
sentore di fumo.
C'è pace. Silenzio
per qualche momento –
autentica quiete.
E solo in lontananza
sordo odi il tonfo
di noce nel fogliame.

Traduzione dall'ungherese di © Mario De Bartolomeis

Olga Erdős – *Hódmezővásárhely (H)*
IN STRADA

Me auto, treni, bus
via portano e riportano
a mai perché non uno
il posto è che per notti
cercando andavo intrisa
d'aroma di sambuco.
Un pioppeto vedendo
dalle foglie d'argento
in golene del Tibisco
o per vie di Ravenna
d'agosto a mezzogiorno
ho davvero creduto
possibile il restare.
Ma lieve una qualche ala
poi di farfalla mi chiamava
e la strada riprendevo.
Molla non è curiosità,
neppure smania, solamente
a me da anni fuggo ormai.

Traduzione dall'ungherese © di Mario De Bartolomeis

a lábadohoz ül.
Orrodba száraz falevél
fanyar füst szagát
hozza a szél.
Béke van. Néhány
pillanatnyi csönd –
valódi nyugalom.
És csak távolról hallok,
ahogy tompán koppan
a dió az avaron.

Erdős Olga – *Hódmezővásárhely (H)*
ÚTON

Autók, vonatok, buszok
visznek el és hoznak
vissza, mert egyik sem
az a hely, amit bodzaillattól
párás éjeken
kerestem.
Egy-egy ezüstlevelg
nyárfaerdj
láttán a Tisza árterében
vagy Ravenna utcáin
augusztuskor délben
elhittem,
hogyan lehetne maradni.
Aztán mégis hívtott valami
lenge lepkeszárny,
s én megint útra keltem.
Nem kíváncsiság hajt,
nem is vágy, csak önmagam
elől menekülök évek óta már.

N.d.R.. Queste due poesie di Olga Erdős sono state pubblicate con la traduzione dell'autrice stessa nel ns. fascicolo precedente, ed ora abbiamo riproposto esse in traduzione del Mario De Bartolomeis.

Carlo Lauletta* – *Ferrara*
FINE D'AGOSTO A BUDA

Sulla deserta strada
Che sale alla collina
La sera brillante
Nell'aria rinfrescata
Tra gli alberi umidi
Solleva senza polvere le foglie
E screpola le labbra
Il vento
Dopo il temporale,
L'ultimo, ormai,
Della trascorsa estate.

Carlo Lauletta* – *Ferrara*
AUGUSZTUS VÉGE BUDÁN

A dombra kúszó
Kihalt úton
Csillogó este
Hűvösebb légben
Nyirkos fák közt
Leveleket kavar portalan
A szél
És cserepes tőle az ajak
Zivatar után
Az elmúlt nyár
Utója, immár.

Traduzione di © Melinda B. Tamás-Tarr e Carlo Lauletta

NOTA: Dr. Carlo Lauletta è un magistrato, conosce e parla varie lingue moderne ed antiche. È uno degli allievi della Prof.ssa Melinda B. Tamás-Tarr. Egli studia la lingua ungherese già ca. dal 2000/2001.

